

OBEC VELKÁ LEHOTA
OBECNÝ ÚRAD Č. 52, 966 41 VELKÁ LEHOTA

PROGRAM ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVA
OBCE VELKÁ LEHOTA
NA ROKY 2011-2015
IS 2/2014

Vypracoval:	Ing. Katarína Mániková	09.06.2014
Schválil:	Marta Šmondřková, starostka obce Velká Lehota	09.06.2014

Úvod.....	3
1. Základné údaje programu odpadového hospodárstva obce Veľká Lehota.....	3
1.1 Názov a sídlo orgánu, ktorý POH obce Veľká Lehota vydal.....	3
1.2 Doba platnosti a pôsobnosť programu	3
1.3 Charakteristika územia obce	3
1.4 Stav životného prostredia	4
1.5 Štruktúra a stav hospodárstva.....	5
2. Súčasný stav odpadového hospodárstva	6
2.1 Legislatívny rámec odpadového hospodárstva	6
2.2 Vznik a nakladanie s odpadmi v obci.....	6
2.3 Používané zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov	8
2.4 Územia kontaminované uzatvorenými skládkami odpadov.....	9
2.5 Vyhodnotenie Programu odpadového hospodárstva obce Veľká Lehota do roku 2010.....	9
3. ZÁVAZNÁ ČASŤ	9
3.1 Ciele odpadového hospodárstva do r. 2015	11
3.2 Opatrenia na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva.....	16
3.3 Komodity pre záväznú časť programu obce s názvom podľa § 5 ods.2 písm. a) Vyhlášky MŽP SR č 283/2001 Z. z. v platnom znení.....	19
3.4 Organizačné aspekty odpadového hospodárstva a zodpovednosť za nakladanie s odpadmi	20
3.5 Zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií v oblasti odpadov	21
4. SMERNÁ ČASŤ	22
4.1 Zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov	22
4.2 Systémy zberu odpadov	22
5. ROZPOČET ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE.....	23
5.1 Verejné zdroje financovania odpadového hospodárstva.....	23
5.2 Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva	23
6 ZÁVEREČNÁ ČASŤ	24
ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV	25

Úvod

Program odpadového hospodárstva Obce Veľká Lehota (POH) predstavuje strategický dokument v odpadovom hospodárstve obce na roky 2011 až 2015. Bol vypracovaný v súlade s požiadavkami trvalo udržateľného rastu. Jeho obsah zodpovedá požiadavkám stanoveným v legislatívnych predpisoch SR a EÚ, predovšetkým v zákone č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých predpisov v znení neskorších predpisov (v ďalšom len „zákon o odpadoch“), v smernici 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a vo vyhláske č. 310/2013 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov.

POH schvaľuje orgán štátnej správy odpadového hospodárstva.

POH Obce Veľká Lehota na roky 2011 – 2015 je v poradí prvým POH obce. Programy odpadového hospodárstva sa spracúvajú na 5 rokov.

Pri spracovaní POH obce sa vychádzalo z platného POH SR, POH Banskobystrického kraja, taktiež aj z analýzy súčasného stavu a potrieb odpadového hospodárstva obce. POH obce sa vzťahuje na nakladanie so všetkými odpadmi v zmysle definície odpadu v §2 zákona o odpadoch.

POH obce je členený na päť kapitol s nasledujúcim obsahom:

1. Základné údaje
2. Súčasný stav odpadového hospodárstva
3. Záväzná časť
4. Smerná časť
5. Rozpočet odpadového hospodárstva obce

1. Základné údaje programu odpadového hospodárstva obce Veľká Lehota

1.1 Názov a sídlo orgánu, ktorý POH obce Veľká Lehota vydal

Obec Veľká Lehota, Obecný úrad 52, 966 41 Veľká Lehota, okres Žarnovica,
Banskobystrický kraj
IČO: 00321061

1.2 Doba platnosti a pôsobnosť programu

Program sa vydáva na obdobie 5 rokov, t.j. na roky 2011 – 2015 a predstavuje základný koncepčný dokument rozvoja odpadového hospodárstva obce pre toto obdobie.

Program sa vzťahuje na všetky odpady vymedzené vyhláškou MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

1.3 Charakteristika územia obce

Obec Veľká Lehota s 1182 obyvateľmi (k 1.1.2011) leží 11 km severozápadne od Novej Bane v objatí Pohronského Inovca. Katastrálne územie má rozlohu 18,61 km². Nachádza sa v peknom prírodnom prostredí, ktorému dominujú lesy, v nadmorskej výške 650 m, na zvlnenej vysočine medzi vrcholom Vojšín, Veľkým Inovcom, pod úpäťm Kamenného vrchu. V obci pramení rieka Žitava. Obec Veľká Lehota patrí medzi vidiecke obce horského typu. Dôležité väzby má s mestom Nová Baňa.

Územie obce sa člení na časti: Šmondrkovci, Burovci, Gábrišovci, Zduchovci, Vaškovci, Garajovci, Pirte, Inovec, Vatalovci, Mánikovci, Mihálovci, Chujacovci, Hudcovci, Víglaš, Víglaš IBV, Čigák, chatová oblasť Krtinová.

Počet domov 526, z toho obývaných 358, neobývaných 48, chaty a chalupy - 120.

Hustota osídlenia – 64 obyvateľov na km².

Obec je členom Združenia mikroregiónu Novej Bane spolu s okolitými obcami (mesto Nová Baňa a obce - Malá Lehota, Hronský Beňadik, Orovnica, Tekovská Breznica, Brehy, Rudno nad Hronom).

Na území obce sú evidované dva zdroje pitnej vody, ktoré dodávajú pitnú vodu do miestneho vodovodu. Časti obce, ktoré nie sú pokryté vodovodnou sieťou využívajú ako zdroj pitnej vody studne.

1.4 Stav životného prostredia

Tab. č. 1 Členenie katastrálneho územia obce podľa druhu pozemku v r. 2011

KÚ obce	Orná pôda	Záhrada	Ovocný sad	Trvalý trávny porast	Lesný pozemok	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
Výmera v km ²	1,22	0,23	0,003	6,85	9,34	0,04	0,645	0,28
v %	6,56%	1,24%	0,02%	36,81%	50,19%	0,21%	3,47%	1,50%

Zdroj: Správa katastra nehnuteľností Žarnovica, 2011

Do katastrálneho územia obce zasahuje Chránené krajinné územie Bujakov vrch.

Polovicu územia obce tvoria lesné pozemky. Ďalšie významné zastúpenie majú lúky. Prostredie je ideálne pre poľnohospodársku výrobu a chov poľnohospodárskych zvierat, čo však v posledných rokoch výrazne upadlo, zostala len drobná časť chovu hovädzieho dobytky. V obci nie sú zastúpené chmeľnice.

V obci je vybudovaný verejný vodovod, absentuje však verejná kanalizácia. V blízkosti obce (v okresoch Žarnovica a Žiar nad Hronom) sa nachádzajú 4 podniky, ktoré prevádzkovatelia zaradili do kategórie A alebo B v zmysle §4 zákona č. 261/2002 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podniky sa do týchto kategórií zaraďujú po prekročení prahových množstiev vybraných nebezpečných látok definovaných v prílohách uvedeného zákona. Na základe kategorizácie plnia prevádzkovatelia povinnosti zamerané na predchádzanie vzniku priemyselných havárií s prítomnosťou vybraných nebezpečných látok a postup v prípade ich vzniku. Zoznam evidovaných podnikov (Zdroj: POH BBSK na roky 2011-2015):

- CMK, s.r.o., Žarnovica – kategória B
- Slovalco, a.s., Žiar nad Hronom – kategória A
- SLOVNAFT, a.s., Produktovod PS 22, Hronský Beňadik – kategória A
- Zväz pre skladovanie zásob, a.s., Prevádzka – Terminál Hronský Beňadik–kategória B

V blízkosti obce (cca 40 km) je potvrdená environmentálna záťaž s vysokou prioritou riešenia so stupňom rizika 85, a to v areály ZSNP Žiar nad Hronom.

Na základe environmentálnej regionalizácie územia sa charakterizuje stav životného prostredia v jednotlivých oblastiach Slovenskej republiky. Lokality s najhoršou kvalitou

životného prostredia sa nachádzajú najmä v okolí väčších miest, resp. priemyselných centier ako sú napríklad aj Žiar nad Hronom, Žarnovica a Nová Baňa.

1.5 Štruktúra a stav hospodárstva

V obci sa nachádza Základná škola s materskou školou, ktorá je rozpočtovou organizáciou Obce Veľká Lehota. V šk. roku 2011/2012 ju navštevovalo 81 žiakov v ZŠ a 24 detí v MŠ. Okrem materskej školy obec financuje ešte dve školské zariadenia – školský klub detí a výdajnú školskú jedáleň. V roku 2009 bolo postavené nové Multifunkčné spoločensko-kultúrne centrum, v ktorom v súčasnosti sídli aj Obecný a Matričný úrad. Centrum je využívané na rôzne spoločensko-kultúrne podujatia obce, ako i na súkromné podujatia obyvateľov obce. V roku 2010 bol sprevádzkovaný nový Dom dôchodcov a sociálnych služieb Dominik, n. o., ktorý má kapacitu 36 klientov. Dominik n.o. poskytuje zároveň aj občanom stravovacie služby, terénne služby (rozvoz stravy, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva). V budove Dominik n.o. sídli aj obvodný lekár pre dospelých, kaderníctvo, obchod s rozličným tovarom (široký sortiment čajov, výživových a vitamínových doplnkov, krémy a regeneračné gély, kozmetické prípravky a drogistický tovar). V obci sú 4 predajne potravín, obchod s domácimi potrebami, dve pohostinstvá, drevený amfiteáter, ihrisko. Nachádza sa tu rímsko-katolícky kostol a farský úrad, cintorín a Dom smútku.

V súkromnom sektore majú v obci prevádzky firmy: Kovaco s.r.o. – výroba a dodávateľ prídavných zariadení pre stavebné stroje a zväracích polohovadiel a manipulátorov, Drevstav s.r.o. – projektovanie a výroba drevostavieb, K-Team Rudolf Kocian – výroba ekologických montovaných stavieb, stavba krovov a záhradných doplnkov, Poľan s.r.o. – poľnohospodárstvo, remeselníci a odborníci SZČO na rôzne oblasti.

V kultúrnej oblasti dominuje folklór, okrem detského folklórneho súboru Čerešnička tu pôsobí spevácka skupina Lehotienka, Gajdošská folklórna skupina, z ďalších spoločenských združení sa pravidelne stretáva Klub dôchodcov, Klub mladých, eRko – združenie kresťanskej mládeže.

2. Súčasný stav odpadového hospodárstva

2.1 Legislatívny rámec odpadového hospodárstva

Nakladanie s odpadmi v Slovenskej republike upravuje celý rad všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vybrané predpisy:

Oblasť odpadového hospodárstva

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“)

Zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 119/2010 Z. z. o obaloch a o zmene zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obaloch“)

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 388/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú limity pre zhodnotenie elektroodpadu a pre opätovné použitie a recykláciu komponentov, materiálov a látok v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 206/2010 Z. z.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 283/2001 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 283/2001 Z. z.“)

Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 284/2001 Z. z. ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 315/2010 Z. z. o nakladaní s elektrozariadeniami a s elektroopadom v znení neskorších predpisov

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 91/2011 Z. z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o obaloch

Súvisiace predpisy:

– Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov

– Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší

2.2 Vznik a nakladanie s odpadmi v obci

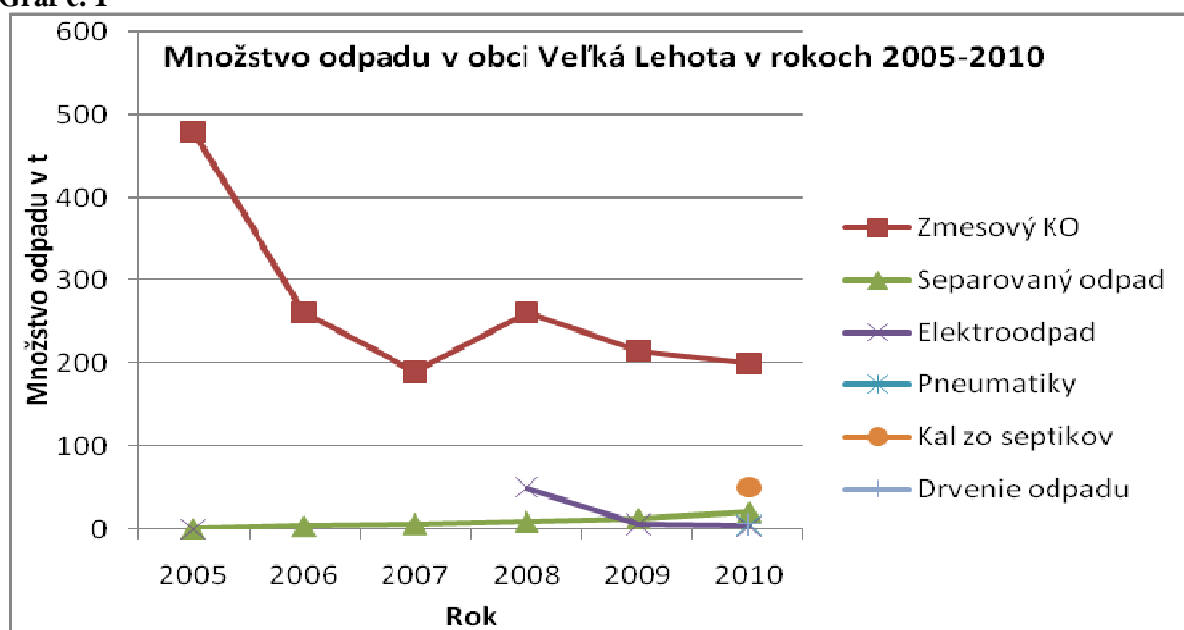
V období pred rokom 1995 pôvodcovia odpadov ešte nemali zákonom ustanovenú povinnosť evidovať vznikajúce odpady. Po roku 1995 sa celoplošne na území SR vykonáva zber údajov o vzniku a nakladaní s odpadom. Množstvá údajov o vzniku odpadov a nakladaní s ním sú uvedené v tabuľke č. 2 a graficky znázornené v grafe č. 1.

Tabuľka č. 2 – Vznik a nakladanie s odpadmi v obci (množstvá odpadov v tonách) od r. 2005 (odpad, s ktorým nakladala Obec Veľká Lehota, Obecný úrad).

Rok	Zmesový komunálny odpad	Z toho: kontajnery	Separovaný odpad (sklo, papier, plasty, tetrapaky)	Elektroodpad	Pneumatiky	Kal zo septikov v m ³	Drvenie odpadu
2005	479,9		1,521	0,8 (akumulátory)			
2006	262		4,548				
2007	189,7		7,179				
2008	262,22	52,12	9,99	50,6			
2009	215,14	41,46	13,15	6,41			
2010	200,56	37,67	21,7	4,18	5,9	51	6,20

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade v obci ŠÚ SR

Graf č. 1

Zdroj: vlastné spracovanie obce z údajov tab. č. 2

Skládkovaním je zneškodňovaný zmesový komunálny odpad a objemový odpad z kontajnerov. Ostatné druhy odpadu sú znehodnocované materiálovo.

Množstvo odpadov v obci kolíše. Obec neustále hľadá nové možnosti triedenia a recyklácie odpadov. Okrem separovania odpadu (sklo, papier, plasty, tetrapaky – ZŠ), sa 2x ročne zbiera elektroodpad, min. 1x ročne pneumatiky, odváža sa kal zo septikov obecných budov a drví biologický odpad. Zároveň sa 2x ročne organizuje aj zbierka použitého šatstva pre sociálne odkázané skupiny obyvateľstva.

Výrazný množstevný pokles sledujeme u elektroodpadu. Predpokladá sa, že dôvodom je vyberanie kovových častí z vyzbieraných elektrospotrebičov neprispôsobivými občanmi. Z toho dôvodu obec zamýšľa začať so zberom elektroodpadu od dvorov rodinných domov.

Prehľad vzniku komunálneho odpadu v obci v rokoch 2005 - 2010 a jeho prepočet na obyvateľa je uvedený v tabuľke č. 3

Tabuľka č. 3 – Porovnanie vzniku komunálneho odpadu v obci

Množstvo komunálneho odpadu	Rok					
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
tona/rok	479,9	262	189,7	262,22	256,60	238,23
kg/obyvateľ/rok	386,4	211,6	153,7	212,5	209,5	198,9

Zdroj: Ročný výkaz o komunálnom odpade v obci ŠÚ SR

2.3 Používané zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

Prevažujúcim odpadom pôvodcu odpadu obce Veľká Lehota je zmesový komunálny odpad z domácností. Občania odpad sústreďujú do kukanádob a obec vykonáva zber a prepravu tohto odpadu dodávateľským spôsobom prostredníctvom spoločnosti SITA Slovensko, prevádzka Levice, ktorá zabezpečuje nielen odvoz, ale zneškodnenie odpadu a uloženie na skládke v Kalnej nad Hronom 2x do mesiaca.

Zber drobného stavebného odpadu a veľkého odpadu z domácností sa realizuje 2x ročne vo veľkokapacitných kontajneroch, ktoré sú rozmiestnené po obci. Odvoz zabezpečuje súkromný podnikateľ Karol Šipikal Nová Baňa a spoločnosti SITA Slovensko prevádzka Levice zabezpečuje zneškodnenie odpadu a uloženie na skládke v Kalnej nad Hronom. Intenzita vývozu je podľa potreby.

Zber triedeného odpadu (sklo, papier a plasty) sa realizuje prostredníctvom Technických služieb mesta Nová Baňa 1x mesačne.

Biologický odpad zo súkromných záhrad si pôvodca odpadu zhodnocuje kompostovaním na vlastnom pozemku, alebo pálením suchých, chorobami napadnutých zvyškov rastlín. Biologický odpad z verejnej zelene a ostatnej súkromnej zelene sa ukladá na určenú skládku v obci. Likvidáciu drevenej hmoty z tohto biologického odpadu obec zabezpečuje drvením na drevnú štiepku prostredníctvom Technických služieb mesta Nová Baňa.

Zber a zhodnocovanie vytriedených zložiek komunálneho odpadu v obci zabezpečujú:

- plasty, sklo, papier - Technické služby mesta Nová Baňa,
- tetrapaky – Kuruc Company Šurany (odpad sa zbiera v ZŠ s MŠ Veľká Lehota)
- pneumatiky – V.O.D.S. Košice
- šatstvo – Diakonie Broumov,ČR
- nebezpečné odpady - elektroodpad – Metal Service Recycling, Banská Bystrica
- kal zo septiku – Technické služby mesta Nová Baňa
- drvenie biologického odpadu – Technické služby mesta Nová Baňa (len spracovanie, odpad ostáva uložený na skládke v obci),
- eternitová krytina zo striech rodinných domov – individuálne na skládku nebezpečného odpadu ZSNP v Žiari nad Hronom.

2.4 Územia kontaminované uzatvorenými skládkami odpadov

V obci Veľká Lehota nie sú územia kontaminované uzatvorenými skládkami odpadov. Obec má skládku biologického odpadu (Škorcová za cintorínom), ktorá nemá negatívny vplyv na životné prostredie. Takisto obec nemá vedomosť ani o čiernych skládkach odpadu. Čierne skládky odpadu boli priebežne likvidované v r. 2002-2008, výnimočný výskyt čiernej skládky sa rieši priebežne.

2.5 Vyhodnotenie Programu odpadového hospodárstva obce Veľká Lehota do roku 2010

Do r. 2010 obec nemala spracovaný Program odpadového hospodárstva, z toho dôvodu nie je možné hodnotiť jeho predošlé plnenie.

3. ZÁVAZNÁ ČASŤ

Závazná časť Programu odpadového hospodárstva obce Veľká Lehota na roky 2011 – 2015 je strategickým dokumentom, ktorý stanovuje ciele pre odpadové hospodárstvo obce do roku 2015 a vo všeobecnej rovine navrhuje opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov. Závazná časť POH sa takisto zaoberá zodpovednosťou za realizáciu navrhovaných opatrení, zvyšovaním povedomia a poskytovaním informácií. Dôležité pri dosahovaní cieľov je tiež obmedzovanie využívania primárnych zdrojov a ich nahrádzanie druhotnými surovinami získanými z odpadov pri uplatňovaní hierarchie odpadového hospodárstva upravenej v §3 ods. 1 zákona o odpadoch a to prípravou odpadu na opätovné použitie, recykláciou odpadu, iným zhodnocovaním odpadu, napríklad energetickým zhodnocovaním.

V odpadovom hospodárstve bude potrebné uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov za odpady, ktoré vzniknú z ich výrobkov.

Závazná časť je členená na jednotlivé prúdy odpadov v členení na komodity a kategórie odpadov, ktoré obsahujú ciele a opatrenia pre dosiahnutie účelu odpadového hospodárstva a zabezpečenie pokroku v tejto oblasti.

Skladba vybraných prúdov POH Banskobystrického kraja do roku 2015:

- komunálne odpady a biologicky rozložiteľné komunálne odpady
- biologické odpady
- elektroodpad
- odpady z obalov
- opotrebované batérie a akumulátory
- staré vozidlá
- opotrebované pneumatiky
- stavebný a demolačný odpad
- odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB
- odpadové oleje

Skladba komodít v rámci vybraných prúdov POH obce Veľká Lehota:

• Komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady

Podľa Katalógu odpadov medzi komunálne odpady s predpokladaným výskytom v obci patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 - Separovane zbierané zložky komunálnych
- 20 01 01 - papier a lepenky
- 20 01 02 - sklo
- 20 01 39 – plasty
- 20 01 40 – kovy
- 20 01 33 - batérie a akumulátory
- 20 01 34 - batérie a akumulátory iné

20 02 - Odpady zo záhrad a z parkov (vrátane odpadu z cintorínov)

- 20 02 01 - biologicky rozložiteľný odpad
- 20 02 03 - iné biologicky rozložiteľné odpady

20 03 - Iné komunálne odpady

- 20 03 01 - zmesový komunálny odpad
- 20 03 02 - odpad z trhovísk
- 20 03 07 - objemný odpad

• Biologické odpady

Podľa Katalógu odpadov medzi BRKO patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 08 - biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad
- 20 01 25 - jedlé tuky a oleje
- 20 02 01 - biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov a cintorínov
- 20 03 02 - odpad z trhovísk

• Elektroodpad

Podľa Katalógu odpadov medzi elektroodpady patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 35 - vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti
- 20 01 36 - vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35
- 20 01 23 - vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky
- 20 01 21 - žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť

• Odpady z obalov

Podľa Katalógu odpadov medzi odpady z obalov patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 01 - papier a lepenka
- 20 01 02 - sklo
- 20 01 39 - plasty
- 20 01 40 - kovy

• Použité batérie a akumulátory

Podľa Katalógu odpadov medzi použité batérie a akumulátory patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 33 - batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02 alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie
- 20 01 34 - batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33

• **Opotrebované pneumatiky**

Podľa Katalógu odpadov medzi opotrebované pneumatiky patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 16 01 03 - opotrebované pneumatiky

• **Stavebný a demolačný odpad**

Podľa katalógu odpadov sa DSO priraduje katalógové číslo 20 03 07. Pri zisťovaniach ŠÚ SR sa používa kód odpadu 17 99 00.

- 20 03 07 - objemný odpad

Ďalej sa môže jednať o nasledovné druhy odpadov:

- 17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03
- 17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05
- 17 09 04 zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03

• **Odpadové oleje**

Podľa Katalógu odpadov medzi odpadové oleje patria nasledovné druhy komunálnych odpadov:

- 20 01 25 - jedlé tuky a oleje
- 20 01 26 - oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25

3.1 Ciele odpadového hospodárstva do r. 2015

Podľa zákona o odpadoch program obce musí byť v súlade s programom kraja a zároveň v súlade s programom Slovenskej republiky. Cieľové smerovanie nakladania s určenými komoditami je riešené v členení a rozsahu podľa POH SR, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 69 z 22.02.2012.

V Slovenskej republike platí od 1.1.2010 povinnosť pre obce zaviesť povinný separovaný zber pre 4 zložky komunálnych odpadov a to papier, plasty, sklo a kovy. Od 1.1. 2013 bola táto povinnosť rozšírená aj na biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne.

Okrem toho vyplýva zo zákona o odpadoch povinnosť separovane zbierať viaceré zložky komunálneho odpadu. Ide o zber:

- elektroodpadov z domácností (§ 54a - § 54h zákona o odpadoch)
- použitých batérií a akumulátorov (§48a ods. 4, §48d ods. 3 a 4)
- odpadových olejov (§ 42 ods. 6)
- objemných odpadov (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch)
- oddelene vytriedených odpadov z domácností s obsahom škodlivín (§ 39 ods. 5 písm. b) zákona o odpadoch)
- biologicky rozložiteľných odpadov zo zelene (§ 18 ods. 3 písm. m) zákona o odpadoch; tento odpad je od 1.1.2006 zakázané zneškodňovať – ukladať na skládky, spaľovať.

Kvantitatívne ciele sú zamerané na celkové nakladanie s odpadmi, nakladanie s komunálnym odpadom, nakladanie so separovaným odpadom. Stanovené ciele sú ale zamerané nielen na nakladanie s odpadom, ale aj na predchádzanie vzniku odpadu.

Kombináciou pozitívne osvedčených praktík realizovaných v predchádzajúcom období a platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve je možné stanoviť ciele nasledovne:

- hlavným cieľom odpadového hospodárstva obce do roku 2015 je minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie
- strategickým cieľom odpadového hospodárstva obce je odklonenie odpadov od skládkovania, resp. znižovanie množstva odpadov ukladaných na skládky odpadov.

Ciele POH obce Veľká Lehota s nadväznosťou na nasledujúce roky a opatrenia na ich dosiahnutie:

- **Komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady**

Komunálne odpady sú odpady z domácností vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa. Za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napr. zo záhrad, chat, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácností, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení (§ 2 ods. 14 zákona o odpadoch).

Stanovenie cieľov pre komunálne odpady vychádza z novej rámcovej smernice o odpade. Ciele pre biologicky rozložiteľné odpady vychádzajú z vyhlášky MŽP SR č.

310/2013 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov, ktorou bola transponovaná smernica Rady 199/31/ES z 26 apríla o skládkach odpadov.

Na základe toho boli pre komunálne odpady a biologicky rozložiteľné odpady stanovené nasledovné ciele:

- ✓ do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácnosti ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možností z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácností, najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov,
- ✓ do roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,
- ✓ do roku 2015 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 45 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,
- ✓ do roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

Opatrenia pre komunálne odpady:

Zefektívnenie systému separovaného zberu komunálnych odpadov prostredníctvom:

- budovania dostatočných kontajnerových kapacít v obci
- obnovy existujúcich zberných a separačných miest zameranej na zvyšovanie kapacity a zlepšenie technického vybavenia príp. vybudovanie zberného dvora

- separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad realizovať v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov schválenou uznesením vlády SR č. 904/2010 zo dňa 15.12.2010

- zvyšovanie zapojenia verejnosti do separovaného zberu

- informačná, osvetová a propagačná činnosť

• **Biologické odpady**

Biologicky rozložiteľné odpady tvoria významnú zložku komunálnych odpadov (BRKO). Sú tvorené najmä odpadmi zo zelene, reštauračným a kuchynským odpadom a ďalšími zložkami. Podstatná časť BRKO (až 30% podľa odborných odhadov) tvorí súčasť zmesového komunálneho odpadu.

Biologické odpady sú definované v novej rámcovej smernici o odpade a na základe požiadaviek tejto smernice boli stanovené nasledovné ciele pre biologické odpady:

- zaviesť separovaný zber biologických odpadov s cieľom vykonávať kompostovanie alebo anaeróbne spracovanie odpadu; v prípade odpadov z potravín zabezpečiť zhodnotenie 90 % vzniknutých odpadov a z toho 80 % využiť na výrobu bioplynu a 20 % na výrobu kompostu;

- spracúvať biologický odpad spôsobom, ktorý spĺňa vysokú úroveň ochrany životného prostredia

- zvýšiť podiel zhodnocovania čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody za účelom zlepšenia pôdných vlastností najmenej na 85 % z celkového množstva vzniknutých čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody.

Na dosiahnutie stanovených cieľov je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- zabezpečením dostatočného počtu vriec a zberných kontajnerov

- separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu, vedľajších živočíšnych produktov a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad realizovať v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov a Nariadení pre nakladanie s vedľajšími živočíšnymi produktmi

- informačná, osvetová a propagačná činnosť

V obci môžu vzniknúť biologicky rozložiteľné odpady najmä z parkových úprav, kuchyne a činnosti septikov.

• V obci bude zavedený separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov, ktorý bude následne odovzdávaný oprávnenej organizácii na zhodnotenie alebo zneškodnenie.

• Fyzická osoba podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (prevádzkovateľ kuchyne) zodpovedá za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom. Je zakázané ukladať tieto odpady do nádob na komunálne odpady. Prevádzkovateľ kuchyne je povinný zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu pre takéto odpady.

• **Elektroodpad**

Elektroodpad je elektrozariadenie vrátane všetkých komponentov, konštrukčných dielcov a spotrebných dielcov, ktoré sú súčasťou elektrozariadenia v čase, keď sa ho držiteľ zbavuje.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre elektroodpady sú stanovené nasledovne:

- dosiahnuť, aby množstvo elektroodpadu z domácností odovzdaného do systému spätného odberu a oddeleného zberu dosiahlo aspoň 4 kg na jedného obyvateľa za rok
- všetky vyzbierané elektroodpady odovzdávať oprávneným organizáciám na zhodnotenie

Opatrenia pre elektroodpady:

- zlepšenie systému oddeleného zberu elektroodpadov na území obce (potrebná spolupráca samosprávy a výrobcov)
- zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o možnostiach spätného odberu elektroodpadov
- zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o zákaze zmiešavania predovšetkým malých domácich spotrebičov s komunálnym odpadom
- elektroodpady zhromažďovať na označenom a zabezpečenom mieste v pôvodných alebo náhradných obaloch,
- odpady odovzdávať oprávneným organizáciám

Odpady z obalov

Tab. č. 4: Limity pre rozsah zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov

Obalový materiál	Limity pre rozsah zhodnocovania odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)		Limity pre rozsah recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov (%)	
	Rok 2011	Rok 2012 a nasledujúce roky	Rok 2011	Rok 2012 a nasledujúce roky
Papier	65	68	58	60
Sklo	50	60	50	60
Plasty	45	48	40	45
Kovy	50	55	50	55
Drevo	25	35	15	25
Spolu	56	60	50	55

Zdroj: POH BBSK 2011-2015

- zvýšiť mieru zhodnocovania odpadov podporou separovania odpadov, čím sa bude predchádzať zvyšovaniu zmesového komunálneho odpadu a bude sa podporovať opätovné použitie výrobkov,
- do roku 2015 zvýšiť triedenie odpadu z domácností ako papier, kov, plasty a sklo najmenej na 35 % hmotnosti vzniknutých zmesových komunálnych odpadov vzniknutých v jednotlivých rokoch,
- dostať do povedomia občanov obce zber viacvrstvových obalov – tetrapakov realizovaný každoročne Základnou školou s materskou školou vo Veľkej Lehote,
- zabezpečiť ročné plnenie limitov zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov uvedených v tabuľke č. 4

- **Opotrebované pneumatiky**

Pri stanovovaní cieľov pre opotrebované pneumatiky sa vychádzalo zo:

- zákona o odpadoch, ktorý v § 18 ods. 3 písm. g) bod 4 preberá požiadavky smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov týkajúce sa skládkovania

opotrebovaných pneumatík

- z údajov o nakladaní s opotrebovanými pneumatikami v roku 2010, kedy sa zneškodňovalo necelých 5% opotrebovaných pneumatík.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre opotrebované pneumatiky sú stanovené nasledovne:

- žiadne skládkovanie opotrebovaných pneumatík
- zavedenie oddeleného zberu opotrebovaných pneumatík

Opatrenia pre opotrebované pneumatiky:

- podpora budovania systému zberu opotrebovaných pneumatík
- informovanie verejnosti o mieste na odovzdávanie opotrebovaných pneumatík
- zabezpečiť odvoz opotrebovaných pneumatík bez skládkovania a ich zhodnocovanie podľa nasledovných limitov:

- zhodnocovanie recykláciou – 50 % hmotnosti vzniknutého odpadu
- zhodnocovanie energetické – do 45% hmotnosti vzniknutého odpadu
- iné zhodnotenie (mimo skládkovania) – do 5% hmotnosti vzniknutého odpadu

- **Stavebný a demolačný odpad**

- 90 priemerných hmotnostných percent olovených batérií a akumulátorov vrátane recyklácie oloveného obsahu v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov

- 75 priemerných hmotnostných percent niklovo-kadmiových batérií a akumulátorov vrátane recyklácie obsahu kadmia v najvyššej technicky dosiahnuteľnej miere bez nadmerných nákladov

- 60 priemerných hmotnostných percent ostatných použitých batérií a akumulátorov

Za stavebné odpady sa (v zmysle § 40c zákona o odpadoch) považujú odpady, ktoré vznikajú v dôsledku uskutočňovania stavebných prác, zabezpečovacích prác ako aj prác vykonávaných pri údržbe stavieb (udržiavacie práce), pri úprave (rekonštrukcii) stavieb alebo odstraňovaní (demolácii) stavieb.

Drobným stavebným odpadom (DSO) sú podľa zákona o odpadoch odpady z bežných udržiavacích prác, ak si ich vykonáva fyzická osoba v rozsahu do 1m³ na jednu fyzickú osobu. Nepatria sem prípady, ak tieto práce vykonáva pre občana firma, pretože v takomto prípade za tieto odpady zodpovedá firma.

Drobný stavebný odpad je vymedzený odkazom na stavebný zákon.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre stavebný odpad a odpad z demolácií sú stanovené nasledovne:

- do konca roka 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného odpadu (s výnimkou odpadu 170504 – zemina a kamenivo kategórie O) najmenej na 35% hmotnosti vzniknutého odpadu v prípade ekonomicky dostupného riešenia

Opatrenia pre stavebný a demolačný odpad:

- stavebný odpad odovzdávať prednostne osobám prevádzkujúcim zariadenia na zhodnocovanie stavebného odpadu

- **Odpady s obsahom PCB alebo zariadenia kontaminované PCB**

Ciele pre odpady s obsahom PCB a zariadenia kontaminované PCB vychádzajú z požiadaviek smernice Rady č. 1996/59/ES zo 16. septembra 1996 o zneškodňovaní polychlórovaných bifenyllov a polychlórovaných terfenylov (PCB/PCT) a požiadaviek Štokholmského dohovoru.

Pri stanovovaní cieľov pre odpady s obsahom PCB sa vychádzalo z cieľov:

- do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2028 zabezpečiť environmentálne prijateľné nakladanie s odpadom kvapalín a zariadení kontaminovaných PCB s obsahom viac ako 0,005 percenta PCB
- do konca roka 2015 pripraviť podmienky tak, aby bolo možné do konca roka 2025 zabezpečiť identifikáciu, označenie a zneškodnenie zariadení obsahujúcich
 - a) viac ako 10% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
 - b) viac ako 0,05% PCB a s objemom väčším ako 5 litrov,
 - c) viac ako 0,005% a s objemom väčším ako 0,05 litra.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre odpady s obsahom PCB sú stanovené nasledovne:

- podporovať projekty zamerané na zber, dekontamináciu a zneškodňovanie odpadov s obsahom PCB

Opatrenia pre odpady s obsahom PCB:

- informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie odpadov s obsahom PCB

- **Odpadové oleje**

Nakladanie s odpadovými olejmi je upravené v § 42 zákona o odpadoch. V zmysle uvedeného ustanovenia je zakázané vypúšťanie odpadových olejov do povrchových vôd, podzemných vôd a do kanalizácie a tiež je zakázané uloženie alebo vypúšťanie odpadových olejov a akékoľvek vypúšťanie zvyškov po spracovaní odpadových olejov do pôdy.

Držiteľovi odpadových olejov je daná povinnosť prednostne zabezpečiť ich zhodnotenie regeneráciou, ak je to technicky, ekonomicky a organizačne možné.

Právny úprava SR nestanovuje záväzné limity pre materiálové zhodnocovanie (regeneráciu) a energetické zhodnocovanie odpadových olejov. Pri stanovení cieľov zhodnocovania odpadových olejov sa vychádzalo z údajov o nakladaní s opotrebovanými olejmi v roku 2010.

Pri zhodnocovaní odpadových olejov sa materiálovo má zhodnotiť 60% a energeticky 40% z celkovej hmotnosti prevzatých odpadových olejov.

Činnosti ktoré môžeme ovplyvniť pre odpadové oleje sú stanovené nasledovne:

- odpadové oleje odovzdávať iba organizáciám oprávneným na danú činnosť.

Opatrenia pre odpadové oleje:

- zavedenie oddeleného zberu odpadových olejov podľa druhov,
- zvyšovať množstvo vyzbieraných odpadových olejov.
- informovanie verejnosti o mieste na odovzdávanie odpadových olejov,
- odpady odovzdávať oprávneným organizáciám.

3.2 Opatrenia na dosiahnutie cieľov odpadového hospodárstva

Na dosiahnutie všeobecných cieľov dodržiavania hierarchie odpadového hospodárstva, predchádzania vzniku odpadov, obmedzovania ich množstva a znižovania nebezpečných vlastností odpadov je potrebné zohľadniť všeobecné zásady ochrany životného prostredia, ako sú zásada obozretnosti a zásada trvalej udržateľnosti. Takisto je potrebné zohľadniť technickú uskutočniteľnosť a ekonomickú životaschopnosť, ochranu zdrojov, životného prostredia a zdravia ľudí.

Pri nakladaní s odpadmi je potrebné zohľadňovať zásadu blízkosti, aby sa pokiaľ je to ekonomicky možné eliminovali možné negatívne vplyvy prepravy predovšetkým nebezpečných odpadov do vzdialených zariadení na nakladanie s odpadmi. Ďalšou zásadou, ktorá by mala byť zohľadnená, je zásada sebestačnosti predovšetkým v oblasti zneškodňovania odpadov. Sebestačnosť zneškodňovania niektorých komodít odpadov obec zabezpečuje prostredníctvom svojho členstva v Združení mikroregiónu Nová Baňa.

Na dosiahnutie cieľov záväznej časti programu obce je potrebné realizovať nasledovné opatrenia:

- pri činnostiach odpadového hospodárstva uplatňovať nástroje environmentálnej politiky, ako environmentálne manažérstvo, zelené verejné obstarávanie, programy čistejšej produkcie a pod. Termín: priebežne.
- uskutočňovať kampane na vhodné nakladanie s komoditami odpadov záväznej časti programu a plnenie cieľov POH s ohľadom na jednotlivé cieľové skupiny a miestne podmienky. Termín: priebežne.
- rozšíriť a zefektívniť systémy triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov prostredníctvom:
 - dobudovania stojísk s dostatočným počtom a kapacitou kontajnerov na triedený zber zložiek komunálnych odpadov
 - dôsledného triedenia odpadov v mieste ich vzniku, vrátane drobných stavebných odpadov
 - stanovenia frekvencie odvozu komunálnych odpadov, vrátane triedene zbieraných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, s ohľadom na dobu rozkladu odpadu,
 - stanovenia frekvencie čistenia a dezinfekcie kontajnerov,
 - budovania nových zberných dvorov s dostatočnou kapacitou a technickým vybavením na dosiahnutie požadovanej kvality (čistoty) triedene zbieraných zložiek komunálnych odpadov,
- zabrániť kontaminácii komunálnych odpadov vytriedenými odpadmi z domácností s obsahom škodlivín vytvorením vhodných podmienok na ich zber v obci a kontrolou dodržiavania zásad ustanovených všeobecne záväzným nariadením obce,
- realizovať triedený zber biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej, súkromnej zelene a záhrad v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov schválenou uznesením vlády SR č. 904/2010 zo dňa 15.12.2010, riešiť komunitné kompostovanie
- zvyšovať zapojenie verejnosti do triedeného zberu informačnou, osvetovou a propagačnou činnosťou,
- zvýšiť informovanosť obyvateľstva o možnostiach spätného odberu elektroodpadov pri kúpe nového elektrozariadenia na výmennom základe kus za kus, o zákaze ukladať domáce spotrebiče do zmesového komunálneho odpadu a spolu s ním ich zneškodňovať,
- pre odpady z obalov a odpady z výrobkov z papiera, skla, plastov, viacvrstvových kombinovaných materiálov a kovov prednostne zabezpečovať materiálové zhodnotenie,

- informovať verejnosť o miestach na odovzdávanie použitých prenosných batérií a akumulátorov a o zákaze ukladať ich do zmesového komunálneho odpadu a spolu s ním ich zneškodňovať,
- informovať verejnosť o prevádzkach na zber alebo spracovanie starých vozidiel,
- zlepšiť systém zberu opotrebovaných pneumatík,
- podporiť budovanie zberných miest na odovzdávanie opotrebovaných pneumatík,
- nekontaminovanú výkopovú zeminu použiť na zásypy, násypy, terénne úpravy, rekultivácie území a pod.,
- vyhovujúce stavebné odpady opätovne použiť na účely výstavby,
- zaviesť oddelený zber odpadových olejov podľa druhov,
- zabezpečenie odovzdania kompletného zozbieraného elektroodpadu, zamedzenie jeho rozoberania neprispôsobivými občanmi (napr. zberom odpadu od dvorov rodinných domov)
- zavádzanie nových komodít separácie odpadov okrem súčasne separovaných (v súčasnosti sa v obci separujú tieto komodity odpadov – papier aj viacvrstvové kombinované materiály, sklo, plasty, kovy, pneumatiky, elektroodpad a nebezpečný odpad, šatstvo, biologický odpad, kal zo septikov).

Opatrenia na znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov

Podľa § 5 ods. 1 písm. d) bod 1. Vyhlášky MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch sa do roku 2010 malo znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 75% z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

V Obci Veľká Lehota sa do roku 2011 využíval biologicky rozložiteľný odpad na kompostovanie v súkromných kompostoviskách. Tieto základny je potrebné využívať aj naďalej a presadzovať ich aj v tých domácnostiach, ktoré tento spôsob neuplatňujú.

Zároveň má obec určené miesto na skládkovanie biologického odpadu na trávu, seno, konáre a pod., konáre sa od roku 2010 spracovávajú drvením na štiepku. Túto obyvatelia obce využívajú vo svojich záhradách.

Pre splnenie stanoveného cieľa je potrebné:

- presvedčiť občanov, ktorí kompostovisko ešte nezriadili o tom, že im to ušetrí značné prostriedky, ktoré doteraz vynaložili na likvidáciu tohto odpadu a zároveň nakupovali biologické hnojivo – rašelinu.

3.3 Komodity pre záväznú časť programu obce s názvom podľa § 5 ods.2 písm. a) Vyhlášky MŽP SR č 283/2001 Z. z. v platnom znení

Tabuľka č. 5 – Komodity

1.Odpady z plastov

20 01 39	Plasty	O
----------	--------	---

2.Odpady z papiera

20 01 01	Papier a lepenka	O
----------	------------------	---

3.Odpady zo skla

20 01 02	Sklo	O
----------	------	---

4. Biologicky rozložiteľný odpad

20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O
----------	-------------------------------	---

5. Komunálne odpady

20 01 01	Papier a lepenka	O
20 01 02	Sklo	O
20 01 08	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	O
20 01 10	Šatstvo	O
20 01 11	Textílie	O
20 01 38	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	Plasty	O
20 01 40	Kovy	O
20 02 01	Biologicky rozložiteľný odpad	O
20 02 02	Zemina a kamenivo	O
20 02 03	Iné biologicky rozložiteľné odpady	O
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O
20 03 04	Kal zo septikov	O
20 03 07	Objemný odpad	O
20 03 99	Komunálne odpady inak nešpecifikované	

Zdroj: POH SR 2011-2015

3.4 Organizačné aspekty odpadového hospodárstva a zodpovednosť za nakladanie s odpadmi

Organizácia:

Ústredným orgánom štátnej správy v odpadovom hospodárstve SR je Ministerstvo životného prostredia (MŽP SR). Výkon štátnej správy na úseku odpadového hospodárstva zabezpečuje MŽP SR, odbor odpadového hospodárstva (OOH), ktorý pôsobí v rámci sekcie environmentálneho hodnotenia a riadenia.

Ostatnými orgánmi štátnej správy v odpadovom hospodárstve sú:

- Slovenská inšpekcia životného prostredia (SIŽP);
- krajské úrady životného prostredia (KÚ ŽP);
- obvodné úrady životného prostredia (OÚ ŽP).

Právomoci a povinnosti vo veciach štátnej správy má aj obec.

Orgánmi štátneho dozoru v odpadovom hospodárstve sú

- SIŽP;
- úrady životného prostredia (KÚ ŽP a OÚ ŽP) ;
- Štátna energetická inšpekcia (ŠEI) vo vzťahu k zariadeniam kontaminovaným PCB, ktoré ešte nie sú odpadom;
- Slovenská obchodná inšpekcia (SOI) vo vzťahu k akumulátorom a batériám a elektrozariadeniam vo fáze výroby a zákonu o obaloch;
- Obce vo vzťahu k prejednávaníu priestupkov;
- Colné orgány vo vzťahu k cezhraničnej preprave odpadov.

Zodpovednosť:

Základnou zásadou uplatňovanou v odpadovom hospodárstve SR je zásada „**platí znečisťovateľ**“, premietnutá do zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, najmä do § 18 ods. 4:

Ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, **náklady na činnosti smerujúce k zneškodňovaniu odpadov a náklady na zneškodňovanie odpadov znáša držiteľ odpadu**, pre ktorého sa zneškodňovanie odpadu vrátane zberu a úpravy odpadu vykonáva; ak takýto držiteľ odpadu nie je známy, znáša ich posledný známy držiteľ odpadu alebo výrobca, z ktorého výroby odpad pochádza.

Princíp rozšírenej zodpovednosti je ustanovený zákonom o odpadoch pre batérie a akumulátory, staré vozidlá a elektrozariadenia.

Zákomom o odpadoch bol zriadený účelový a neštátny **Recyklačný fond**, v ktorom sa sústreďujú peňažné prostriedky na podporu zberu zhodnotenia a spracovania opotrebovaných batérií a akumulátorov, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektrozariadení, plastov, papiera, skla, vozidiel a odpadov z kovových obalov. Výrobcovia a dovozcovia týchto komodít majú povinnosť platiť príspevok do Recyklačného fondu.

Obec zodpovedá za nakladanie s komunálnymi odpadmi, ktoré vznikli na území obce, a drobnými stavebnými odpadmi, ktoré vznikli na území obce.

Zariadenia na zneškodňovanie odpadov a zariadenia na zhodnocovanie odpadov musia mať **súhlas** na prevádzkovanie vydaný príslušným obvodným úradom životného prostredia.

Súhlas na nakladanie s nebezpečnými odpadmi vrátane ich prepravy, ak nie je súčasťou súhlasu podľa iných ustanovení zákona o odpadoch musí mať držiteľ odpadu, ak ročne nakladá v súhrne s väčším množstvom ako 100 kg alebo ak prepravca prepravuje ročne väčšie množstvo ako 100 kg nebezpečných odpadov.

Nakladanie s nebezpečnými odpadmi musí okrem klasického súhlasu spĺňať aj ďalšie požiadavky: musí byť zabezpečené odborne spôsobilou osobou a zariadenie musí spĺňať ustanovené technické a materiálne podmienky.

3.5 Zvyšovanie povedomia a poskytovanie informácií v oblasti odpadov

Informovanosť obyvateľov obec zabezpečuje a naďalej bude zabezpečovať prostredníctvom miestneho rozhlasu, letákov a internetovej stránky obce.

Informovanosť je zameraná na:

- separáciu komunálnych odpadov vrátane separácie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (vrátane informovanosti so zameraním na zákaz spaľovania zelených odpadov);
- zvýšenie informovanosti obyvateľstva o zákaze zneškodňovania predovšetkým malých domácich spotrebičov spolu s netriedeným komunálnym odpadom;
- zvýšenie informovanosti obyvateľstva o podmienkach spätného odberu a zberu elektrozariadení;
- podporu zberu použitých batérií a akumulátorov;
- podporu zberu odpadov z obalov;
- výchovu a vzdelávanie detí v oblasti odpadov.

Takáto cielená informovanosť je potrebná predovšetkým pri odpadoch, ktoré obsahujú nebezpečné súčiastky, materiály alebo zložky. Preto zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení neskorších predpisov) prikazuje výrobcom (dovozcom) elektrozariadení, batérií a akumulátorov a vozidiel informovať:

- spotrebiteľov o zákaze zneškodňovať odpad z týchto výrobkov spolu s netriedeným komunálnym odpadom, o možnostiach spätného odberu (zberu) odpadu z týchto výrobkov, o ich úlohe, ktorou prispievajú na opätovné použitie, materiálové zhodnotenie alebo iný spôsob zhodnotenia odpadu, o možných vplyvoch odpadu na životné prostredie a na zdravie ľudí v dôsledku v ňom prítomných nebezpečných látok;
- pracovníkov zariadení na spracovanie odpadov z týchto výrobkov o súčiastkach a materiáloch, ktoré sa vo výrobkoch nachádzajú, umiestnení nebezpečných látok a prípravkov vo výrobkoch, o možnostiach opätovného použitia a recyklácie odpadov z výrobkov, prípadne spôsobu ich zneškodnenia.

4. SMERNÁ ČASŤ

4.1 Zariadenia na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadov

V obci Veľká Lehota sa nenachádza žiadne zariadenie na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu a nie je predpoklad, že by sa v sledovanom období takéto zariadenie vybuďovalo. Z uvedeného dôvodu sú toho času využívané existujúce zariadenia dodávateľských subjektov – SITA Slovensko, prevádzka Levice, skládka Kalná nad Hronom a Technické služby mesta Nová Baňa, elektroodpad - Metal Servis Recycling, elektroodpad a pneumatiky - V.O.D.S. Košice, opotrebované šatstvo - Diakonie Broumov, Nadácia Pomocný anjel, Ján Botto, Dolná Mičina, resp. zariadenia na ďalších skládkach odpadov pri ich individuálnom odovzdaní (ZSNP Žiar nad Hronom...).

4.2 Systémy zberu odpadov

Prioritou pre obdobie do roku 2015 je pokračovanie v účinnom systéme separovaného zberu vybraných komodít priamo v obci, príp. jeho vylepšenie. Vyseparovaný odpad bude odovzdávaný prostredníctvom zmluvných partnerov na ďalšie zhodnotenie. Vyseparované odpady, pre ktoré neexistuje dostatočná kapacita na materiálové zhodnotenie budú zhodnocované energeticky pri využití existujúcich zariadení.

Zmesový komunálny odpad a separovaný odpad (sklo, papier, plasty) sa zbiera v pravidelných intervaloch podľa dohody so spracovateľmi. Komunálny odpad sa zbiera v kukanádobách, príp. aj vo vreciach a separovaný odpad sa zbiera vo vreciach.

Drobný stavebný odpad z domácností sa odváža vo veľkokapacitných kontajneroch podľa potreby.

Elektroodpad a nebezpečný odpad sa odváža 2x ročne – na jar a na jeseň. Do r. 2011 sa tento odpad zbieral na obcou vopred určenom mieste, odkiaľ bol odvezený spracovateľom. Keďže obec nedokázala zabrániť jeho rozoberaniu neprispôsobivými obyvateľmi, rozhoduje sa o zmene spôsobu zberu – od dvorov rodinných domov.

Železný šrot – 1x ročne

Šatstvo – 2x ročne v priestoroch obecnej budovy, odkiaľ bolo odvezené charitatívnou organizáciou.

Viacvrstvé kombinované materiály (tetrapaky) – 1-2x ročne v priestoroch Základnej školy s materskou školou, odkiaľ boli odvezené spracovateľom.

Pneumatiky – 1x ročne na obcou vopred určenom mieste, odkiaľ boli odvezené spracovateľom.

Biologický odpad na skládke obce – po celý rok, priebežne obec zabezpečuje drvenie odpadu.

Kal zo septikov – min. 1x ročne (obec na vlastné náklady vyváža septiky a žumpy pri obecných budovách. Občania si túto službu zabezpečujú individuálne).

5. ROZPOČET ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA OBCE

Rozpočet odpadového hospodárstva vychádza z identifikácie finančných zdrojov a z následného odhadu predpokladaných výdavkov v plánovacom období.

Finančné prostriedky v systéme odpadového hospodárstva obce pochádzajú z verejných a súkromných zdrojov. Verejné zdroje predstavujú predovšetkým prostriedky z miestnych poplatkov za komunálne odpady a za drobné stavebné odpady a transfer na prenesených výkon štátnej správy v oblasti životného prostredia. Súkromné zdroje predstavujú predovšetkým prostriedky v neštátnom Recyklačnom fonde a súkromné zdroje pôvodcov a držiteľov odpadov.

5.1 Verejné zdroje financovania odpadového hospodárstva

Na základe zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (v znení neskorších predpisov) majú obce právo vyberať poplatky za nakladanie s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi od občanov a od právnických osôb, ktoré užívajú nehnuteľnosti na území obce. Obec si stanoví výšku poplatku vo svojom všeobecne záväznom nariadení. VZN č. 5/2009 a jeho dodatkom č. 1/2011 stanovila Obec Veľká Lehota tento poplatok na rok 2012 vo výške 14,- €/1 osobu, vo vybraných odľahlých častiach obce 7,50 €/1 osobu. Úľavu si môžu uplatniť študenti bývajúci na internátoch, osoby pracujúce v zahraničí a osoby, ktoré preukázateľne dokladujú platbu tohto poplatku v inej obci (meste) z dôvodu ich tamojšieho dlhodobého pobytu.

Pretože príjmy z miestnych poplatkov nepokryjú reálne náklady spojené s nakladaním s komunálnymi odpadmi na území obce, obec časť týchto nákladov financuje z vlastných zdrojov. Cieľom obce je nemať žiadny podiel na financovaní týchto služieb, resp. znížiť podiel obce na financovaní na minimum.

Ďalším zdrojom verejného príjmu obce je transfer na prenesený výkon štátnej správy na oblasť životného prostredia, ktorý je minimálny a zďaleka nepokrýva náklady obce na túto oblasť.

5.2 Súkromné zdroje financovania odpadového hospodárstva

Recyklačný fond je neštátny fond zriadený zákonom o odpadoch, v ktorom sa sústreďujú prostriedky na podporu zberu, zhodnotenia a spracovania desiatich prúdov odpadov: opotrebovaných batérií a akumulátorov, odpadových olejov, opotrebovaných pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektroodpadov, odpadov z plastov, papiera, skla, starých vozidiel a odpadov z kovových obalov.

Platcami do Recyklačného fondu sú výrobcovia a dovozcovia batérií a akumulátorov, olejov, pneumatík, viacvrstvových kombinovaných materiálov, elektrozariadení, výrobkov z papiera, skla, polyetyléntereftalátu, polyetylénu, polypropylénu, polystyrénu a polyvinylchloridu (vrátane výrobkov balených v obaloch z uvedených materiálov), vozidiel a kovových obalov. Obec Veľká Lehota každoročne žiada o príspevok z Recyklačného fondu, nakoľko sa tento príspevok odvíja od množstva vyseparovaného odpadu, je aj toto motivácia pre obec, aby separovanie podporovala a rozvíjala.

Ďalším súkromným zdrojom príjmu odpadového hospodárstva obce sú platby za odovzdanie elektroodpadu. Aj z tohto dôvodu záleží obci na odovzdaní čo najväčšieho odpadu spracovateľovi a zamedzení rozoberania tohto odpadu ešte pred jeho odovzdaním.

Tab. č. 6 Prehľad rozpočtu odpadového hospodárstva za predchádzajúce obdobie 2008-2010 (výdavky len zmesový komunálny odpad, príjmy len od občanov)

Rok	2008 (v Sk)	2009 (v €)	2010 (v €)
PRÍJMY	390000	14670,3	16986
VÝDAVKY	443000	19239,3	19277
ROZDIEL:	-53000	-4569,06	-2291

Zdroj: Ročný výkaz o odpadoch, Obec Veľká Lehota

Tab. č. 7 Prehľad príjmov obce z Recyklačného fondu v rokoch 2009-2010 v €

Rok	2009	2010
PRÍJMY z RF	332	528

Zdroj: Rozpočet obce Veľká Lehota

6 ZÁVEREČNÁ ČASŤ

1. Do programu odpadového hospodárstva obce možno nahliadnuť v pracovných dňoch na Obecnom úrade vo Veľkej Lehote. POH obce Veľká Lehota je zverejnený aj na webovom sídle obce <http://www.velkalehota.ocu.sk>.
2. Program odpadového hospodárstva bol predložený Obvodnému úradu životného prostredia Banská Štiavnica, stále pracovisko Žarnovica na schválenie. Schválený bol dňa 16.07.2014.
3. Program odpadového hospodárstva je platný na roky 2011-2015.

Program spracovala:

Ing. Katarína Mániková – pracovníčka obce

Správnosť údajov uvedených v tomto programe potvrdzuje oprávnený zástupca:

Marta Šmondrková, starostka obce

Vo Veľkej Lehote, dňa 09.06.2014

Marta Šmondrková
starostka obce

ZOZNAM TABULIEK A GRAFOV

Tabuľka č. 1 Členenie katastrálneho územia obce podľa druhu pozemku v r. 2011

Tabuľka č. 2 – Vznik a nakladanie s odpadmi v obci (množstvá odpadov v tonách) od r. 2005

Tabuľka č. 3 – Porovnanie vzniku komunálneho odpadu v obci

Tabuľka č. 4 – Limity pre rozsah zhodnocovania a recyklácie odpadov z obalov vo vzťahu k celkovej hmotnosti odpadov z obalov

Tabuľka č. 5 – Komodity

Tabuľka č. 6 Prehľad rozpočtu odpadového hospodárstva za predchádzajúce obdobie 2008-2010

Tabuľka č. 7 Prehľad príjmov obce z Recyklačného fondu v rokoch 2009-2010 v €

Graf č. 1 - Množstvo odpadu v obci Veľká Lehota v rokoch 2005-2010